

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/72/2018
Identifikačné číslo spisu: 5118204443
Dátum vydania rozhodnutia: 15.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5118204443.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu LICITOR recovery, k. s., so sídlom Sládkovičova 6, Žilina, IČO: 45 393 486, správca konkurznej podstaty úpadcu MIKOMIX, spol. s r. o., so sídlom Družinská 897, 013 22 Rosina, IČO: 36 414 930, proti žalovanému 1/ V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom V.D. a žalovanému 2/ MGM & partners s. r. o., so sídlom Rastislavova 1, Piešťany, IČO: 36 225 738, obaja zastúpení LALINSKÝ ADVOKÁT s. r. o., so sídlom Kálov 653/23-2, 010 01 Žilina, IČO: 47 253 096, v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18Cb/42/2018, o dovolaní žalovaného 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/84/2018-156 zo dňa 15. mája 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/84/2018-156 zo dňa 15. mája 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina ako súd prvej inštancie uznesením č. k. 18Cb/42/2018-28 zo dňa 12.03.2018 v prvom výroku uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dražbou, ktorá sa má konať dňa 14.03.2018, v rozsahu špecifikovaných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, k. ú. T. a na LV č. XXXX, k. ú. T.. Druhým výrokom rozhodol, že žalobca má voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania neodkladného opatrenia. Posledným výrokom súd prvej inštancie poučil žalovaných 1/ a 2/, že môžu podať proti žalobcovi žalobu vo veci samej, a to žalobu o náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca dňa 01.03.2018 podal na Okresnom súde Žilina návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva špecifikovaných nehnuteľností dražbou.

3. Žalobca návrh odôvodnil tým, že uznesením sp. zn. 2K/24/2016 zo dňa 24.01.2016 bol vyhlásený

konkurz na majetok úpadcu MIKOMIX, spol. s r. o., za správcu bola ustanovená spoločnosť LICITOR recovery, k. s. V konkurznom konaní si v súlade s ustanovením § 28 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení uplatnil pohľadávku i veriteľ VAS, s. r. o. vo výške 430.598,82 eur. Uvedená pohľadávka vznikla z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 03.03.2016, uzatvorenej medzi spoločnosťou VAS, s. r. o. a úpadcom. Predmetná pohľadávka bola na základe zmluvy o zriadení záložného práva zabezpečená záložným právom k nehnuteľnostiam. Vklad záložného práva bol povolený pod č. M. U.. Dňa 20.07.2016 bola údajne spoločnosťou VAS, s. r. o. doručená Okresnému úradu Žilina listina označená ako „Návrh na výmaz záložného práva záznamom“, na základe ktorej Okresný úrad záložné právo uvedenej spoločnosti vymazal. Spoločnosť VAS, s. r. o. toto rozporovala s tým, že došlo k sfaľšovaniu podpisu a úradného osvedčenia na listine preukazujúcej zánik záložného práva, a teda je zrejmé, že údaje o poradí záložných práv nie sú hodnoverné a pravdivé. Spoločnosť VAS, s. r. o. preto podala návrh na začatie konania, ktoré sa viedlo pod sp. zn. 10Cb 314/2016 a sp. zn. 4C 215/2016, o čom svedčí i zápis poznámky na LV č. XXX, k. ú. T..

4. Správca konkurznej podstaty zistil, že dňa 14.03.2018 sa má uskutočniť dražba predmetných nehnuteľností na návrh záložného veriteľa - žalovaného 2/. Pri zachovaní existencie záložného práva zabezpečeného veriteľa je zrejmé, že záložné právo zabezpečeného veriteľa predstavuje tzv. prednostné záložné právo. Žalobca uviedol, že predmetný majetok, ktorý je predmetom dražby, bude pravdepodobne v súlade s ust. § 67 ods. 1 písm. d/ zákona č. 7/2005 Z.z. podliehať konkurznému konaniu sp. zn. 2K 24/2016.

5. Súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z procesného hľadiska podriadil právnej obsiahnutej v § 324 a nasl. CSP a zároveň odkázal na aplikáciu § 203 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení (ďalej len ZKR). Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca vymedzil ním uplatnený nárok určito a zrozumiteľne, pričom v návrhu uviedol všetky náležitosti podľa § 326 ods. 1, 2 CSP. Keďže boli splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, súd prvej inštancie návrhu žalobcu vyhovel.

6. Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“), uznesením č. k. 13Cob/84/2018-156 zo dňa 15.05.2018, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 386 písm. a/ CSP odmietol ako oneskorene podané.

7. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo doručené žalovanému 1/ dňa 15.03.2018. Lehota 15 dní na podanie odvolania začala plynúť 16.03.2018 a jej posledný deň pripadol na najbližší nasledujúci pracovný deň, a to 3. apríla 2018. Žalovanému 2/ bolo rozhodnutie doručené dňa 28.03.2018. Lehota 15 dní na podanie odvolania žalovanému 2/ začala plynúť dňa 29.03.2018 a posledný deň pripadol na 12. apríla 2018. Odvolanie žalovaný 1/ a 2/ podali elektronicky

13. apríla 2018, t. j. po uplynutí zákonnej odvolacej lehoty, preto odvolací súd ich odvolanie odmietol ako oneskorene podané.

8. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali v zákonom stanovenej lehote spoločne dovolanie žalovaný 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“), prípustnosť ktorého odôvodnili ust. § 420 písm. f/ CSP, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaným, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaní dovolaciemu súdu navrhli dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmeniť tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Záver odvolacieho súdu ohľadom oneskorene podaného odvolania je podľa dovolateľov nesprávny a tým, že sa odvolací súd ďalej odvolacími dôvodmi nezaoberal, odňal žalovaným právo na spravodlivý proces. Poukázali na poučenie dané v rozhodnutí

súdu prvej inštancie, ktorý uviedol: „Proti neodkladnému opatreniu je oprávnený podať odvolanie ten, komu sa neodkladným opatrením uložila povinnosť, a to do 30 dní, odkedy mu bolo uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia doručené inak ako zverejnením v obchodnom vestníku (§ 203 štvrtá veta zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii).“

10. Dovolatelia uviedli, že súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii a na základe tejto právnej úpravy uviedol aj poučenie o možnosti podať odvolanie v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia. Na základe uvedeného je podľa dovolateľa zrejmé, že odvolanie bolo podané včas, pred uplynutím 30 dňovej lehoty na podanie odvolania. Pokiaľ súd prvej inštancie uviedol v rozhodnutí nesprávne poučenie o lehote podania odvolania, toto nemôže byť na škodu žalovaných.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

12. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

13. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

14. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/1994). Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

16. Podľa civilného sporového poriadku prípustnosť dovolania voči uzneseniu o neodkladnom opatrení podľa § 420 CSP (zakotvujúce prípustnosť dovolania na základe tzv. vady množnosti) je daná len v prípade, ak by išlo o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok v § 325 ods. 1 CSP). Rovnako je tomu v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods.

1 CSP. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, ide aj v prípade, že súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec prejednal. Pri týchto typoch neodkladných opatrení možno hovoriť o tom, že konzumujú vec samu, a preto právoplatné rozhodnutie o takomto neodkladnom opatrení bude rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, a je zároveň aj rozhodnutím vo veci samej. Dovolanie je tak v tejto veci prípustné.

17. Dovolatelia ako dovolací dôvod uviedli, že v konaní došlo k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP tým, že odvolací súd odmietol odvolanie ako oneskorene podané, napriek tomu, že súd prvej inštancie žalovaných poučil o 30 dňovej lehote na podanie odvolania voči neodkladnému opatreniu odo dňa doručenia v zmysle ust. § 203 ZKR, ktorú dodržali.

18. Uvedené dovolacie námietky dovolateľov vyhodnotil dovolací súd ako opodstatnené.

19. Odvolanie je procesným úkonom strany sporu, podaným za účelom preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie. Medzi objektívne podmienky prípustnosti odvolania patrí aj včasnosť jeho podania. Odvolacia lehota je v zásade stanovená na pätnásť dní, počítaných od doručenia rozhodnutia, avšak táto je v niektorých prípadoch priamo zo zákona predĺžená. O takýto prípad ide aj vtedy, keď súd stranu nesprávne poučí o lehote na podanie odvolania (napr. uvedie dlhšiu lehodu na jeho podanie). Ak sa odvolateľ spravuje nesprávnym poučením súdu o dlhšej odvolacej lehote a podá riadny opravný prostriedok do uplynutia tejto lehoty uvedenej v poučení, doručí ho včas. Jeho odvolanie preto nemôže byť odmietnuté ako oneskorene podané.

20. Konkurzné konanie má osobitnú právnu úpravu o možnosti vydať neodkladné opatrenie obsiahnutú v ust. § 203 ZKR. V konkurznom konaní je potrebné chrániť majetkové záujmy veriteľov, ktoré sa uspokojujú z majetku úpadcu, ktorý je voči veriteľom akoby v právnej pozícii žalovaného. Základnou otázkou po zavedení ustanovení upravujúcich neodkladné opatrenie do ZKR je ich vzťah k ustanoveniu upravujúcim neodkladné opatrenia v CSP. Príslušné ustanovenie ZKR upravuje aktívnu vecnú legitímáciu na podanie návrhu, lehodu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, druhy neodkladných opatrení, lehodu na podanie odvolania a začiatok jej plynutia.

21. Pokiaľ súd vydal neodkladné opatrenie v incidenčnom konaní na návrh správcu ako žalobcu s poukazom na predmetné ustanovenie spolu s poučením o možnosti podať odvolanie v dlhšej, 30 dňovej lehote, takýto postup nebol správny, keďže neodkladné opatrenie podľa § 203 ZKR je možné nariadiť výlučne v konaní podľa ZKR, teda v konaní konkurznom, reštrukturalizačnom a v konaní o oddžlení. V konaniach vyvolaných konkurzom je možné vydať neodkladné opatrenie len podľa ustanovení CSP.

22. Dovolací súd tu poukazuje aj na odlišnosť spočívajúcu vo vecnom rozsahu neodkladných opatrení podľa § 203 ZKR, ktoré sú obmedzené len na zistenie alebo zabezpečenie majetku dlžníka, a teda ním nemožno postihovať majetok tretích osôb.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí síce správne vyhodnotil charakter nariadeného neodkladného opatrenia ako procesného prostriedku podriadeného režimu CSP a nie ZKR, nesprávne však vyhodnotil dĺžku doby na podanie odvolania, ktorej predĺženie bolo spôsobené nesprávnym poučením súdom prvej inštancie. Odvolací súd odvolanie žalovaných proti uzneseniu súdu prvej inštancie vyhodnotil ako oneskorene podané a podľa § 386 písm. a/ CSP ho odmietol, avšak opomenul, že podľa poučenia daného súdom prvej inštancie bola lehota na podanie odvolania určená v dĺžke zodpovedajúcej právnej úprave v ZKR, a to 30 dní.

24. Podľa § 362 ods. 3 CSP je odvolanie podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

25. Odvolací súd mal správne pri posudzovaní plynutia odvolacej lehoty postupovať aplikáciou ustanovenia § 362 ods. 3 CSP z dôvodu, že došlo ex lege k predĺženiu odvolacej lehoty v rozsahu zodpovedajúcom poučeniu danému strane konania súdom prvej inštancie. Keďže sa žalovaní spravovali nesprávnym poučením súdu o odvolacej lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia a podali odvolanie elektronicky dňa 13.04.2018, treba považovať ich odvolanie za podané včas.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedených zistení dospel k záveru, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovaným 1/ a 2/, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Nakoľko v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP, odvolací súd žalovanými napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

28. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.